

İSKENDERUN EKONOMİSİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER VE SURIYE İLE TİCARETİN GELİŞTİRİLMESİ ÖNERİLERİ

İskenderun ekonomisinin temel yapı taşlarını oluşturan demir-çelik, lojistik, filtre ve tarım sektörlerine dair özet bilgiler ve Suriye ile bölgemiz arasında geliştirilebilecek ticari iş birliklerine dair bazı öneriler aşağıda yer almaktadır.

1.İskenderun Ekonomisinin Temel Dinamikleri

1.1.Demir-Çelik Sektörü: İskenderun, Türkiye'nin demir-çelik üretiminin kalbinde yer almaktadır. Türkiye Çelik Üreticileri Derneği'nden alınan güncel verilere göre, İskenderun Körfez Bölgesi ülkemizin çelik üretim kapasitesi yaklaşık 1/3'lük kısmını karşılayan, dünya çapında rekabet gücüne sahip bir üretim merkezidir. İskenderun Körfezi çevresindeki organize sanayi bölgelerinde faaliyet gösteren entegre ve ark ocaklı demir-çelik tesisleri; nitelikli iş gücümüz, liman altyapımız ve enerjiye erişim kolaylığı sayesinde yatırımcılar için cazibe merkezi olmaktadır.

1.2. Lojistik ve Liman Altyapısı: İskenderun Limanı, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki en stratejik ticaret kapılarından biridir. Orta Doğu, Afrika ve Avrupa üçgeninde konumlanmış olması, bu limanı bölgesel bir aktarma merkezi hâline getirmiştir. Ayrıca demiryolu, karayolu ve denizyolu entegrasyonunun mümkün olduğu nadir lojistik bölgelerden biridir.

1.3. Filtre Sanayi: İskenderun'da hızla büyüyen ve özellikle otomotiv, endüstriyel üretim ve çevre teknolojileri alanlarına hitap eden filtre üretimi, katma değeri yüksek bir sektördür. Bölgemiz, Türkiye'nin önde gelen filtre üreticilerine ev sahipliği yapmaktadır. Ülkemizin ilk filtre fabrikası 1966 yılında İskenderun'da kurulmuştur. Bölgemizde faaliyet gösteren filtre üreticilerimiz tarafından, ülkemizdeki içten yanmalı motor filtrelerinin yaklaşık %60'lık bölümü üretilmektedir. İhracat ağı gelişmiş bu sektörde faaliyet gösteren firmalarımız, uluslararası düzeyde rekabet gücüne sahiptir.

1.4. Tarım: Amik Ovası'nın verimli toprakları ve Akdeniz ikliminin sunduğu avantajlarla Hatay genelinde ve İskenderun çevresinde çok çeşitli tarım ürünleri yetiştirilmektedir. Narenciye, zeytin, pamuk ve sebze başta olmak üzere ürün çeşitliliği bulunmaktadır.

1.5.Dış ticaret: TÜİK Özel Ticaret Sistemi verilerine göre; 2025 yılının ilk 5 ayı itibarıyla, Türkiye'nin Suriye'ye ihracatı 858 milyon dolar civarında gerçekleşirken yılın aynı döneminde Suriye'den yapılan ithalat ise 70 milyon dolar civarındadır. Hatay'ın ise yılın aynı döneminde Suriye'ye 103 milyon dolarlık ihracatı olurken, 2,4

milyon dolarlık ithalatı olmaktadır. Suriye'ye ülkemiz arasındaki ihracatta öne çıkan başlıca ürün grupları şunlardır; demir çelik, un, makarna, şekerli mamuller, konserve gibi gıda ürünleri, temizlik ve hijyen ürünleri, inşaat malzemeleri, plastik ve ambalaj ürünleri, giyim ve tekstil ürünleri ile kimyasal ürünler olmaktadır. Bu ürünlerin önemli bir bölümü Hatay ve çevresindeki sanayi merkezlerinden, özellikle de İskenderun ve Antakya'dan sevk edilmektedir.

Suriye'den Türkiye'ye yapılan ithalat ise sınırlı olmakla birlikte, bazı hammaddeleri ve tarım ürünlerini kapsamaktadır. Bunlar arasında; zeytinyağı, pamuk, tarım hammaddeleri ve bazı bitkisel yağlar sayılabilmektedir.

2.Suriye ile İkili Ticaretin Geliştirilmesi

İskenderun'un coğrafi ve kültürel yakınlığı nedeniyle Suriye ile olan tarihsel ve ekonomik bağları oldukça derindir. Ancak son yıllarda yaşanan krizler nedeniyle bu ilişkiler sekteye uğramıştır. Bugün artık bölgesel istikrarın yavaş yavaş yeniden sağlandığı ve komşu ülke Suriye'de yeni bir döneme girilmiştir. Suriye ve Türkiye Hatay İskenderun arasında gelişmiş ve sürdürülebilir ticari ilişkilerin inşa edilebilmesi için birtakım öneriler olmaktadır.

- ✓ Cilvegözü ve Yayladağı sınır kapılarının ticareti hızlandıracak şekilde modernize edilmesi ve yeni sınır ticaret merkezlerinin kurulması öncelikli olmalıdır.
- ✓ Suriye ile lojistik entegrasyonu sağlayacak ortak taşımacılık ve antrepo sistemleri geliştirilmeli, İskenderun Limanı'nın Suriye'ye açılan bir aktarma limanı haline getirilmesi hedeflenmelidir.
- ✓ Küçük ve orta ölçekli işletmelerin katılımını kolaylaştıracak sınır ticaret bölgeleri kurulmasının faydalı olacağı ifade edilmektedir.
- ✓ Suriye'de üretime ve karşılıklı ticarete dayalı bir ekonomik yapının kurulması için Türkiye'nin kamu ve özel sektörü birlikte hareket etmelidir.
- ✓ Suriye'nin güvenli bölgelerinde Türk ürünlerinin tanıtımı için fuarlar ve B2B görüşmeler organize edilmeli ve aynı zamanda İskenderun'da Suriye iş insanlarını ağırlayacak iş forumları ve ikili görüşmeler yaygınlaştırılmalıdır.